

Innst. O. nr. 80

(2000-2001)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) - unntak fra innsynsrett

Ot.prp. nr. 72 (2000-2001)

Til Odelstinget

Sammendrag

I proposisjonen fremmes det forslag til en presisering av innsynslovens bestemmelse om unntak fra innsynsrett i de tilfeller innsyn kan skade forholdet til fremmede stater eller utenlandske samarbeidende tjenester. Forslaget innebærer at det kreves samtykke fra utenlandsk tjeneste før det gis innsyn i opplysninger som er gitt av samarbeidende tjeneste.

Etter innsynsloven § 2 første ledd gjelder det visse unntak fra innsynsretten. Innsyn skal blant annet ikke gis når det kan skade forholdet til en fremmed stat, og innsyn skal alltid nektes hvis det kan skade forholdet til samarbeidende tjenester.

Departementet har ved forskrift 7. mars 2000 fastsatt bestemmelser om innsyn i opplysninger innhentet fra utenlandske samarbeidende tjenester eller internasjonale organisasjoner. Etter forskriften § 1 kreves det samtykke fra vedkommende samarbeidende tjeneste dersom det er tale om avgradering av dokumenter som Norge har en folkerettslig plikt til å beskytte. Gjelder det innsyn i dokumenter eller opplysninger som det ikke er noen folkerettslig plikt til å beskytte, skal den samarbeidende tjeneste få uttale seg før Innsynsutvalget avgjør innsynsbegjæringen. Flere samarbeidende tjenester har reagert negativt på dette, og gitt uttrykk for at et eventuelt innsyn vil skade forholdet til Politiets overvåkingstjeneste (POT). Samarbeidende tjenester legger til grunn at Innsynsutvalget ikke kan avgradere eller gi opplysningene videre uten avsenders uttrykkelige samtykke.

Det er etter dette departementets vurdering at en selvstendig avgradering og frigivelse av opplysninger

fra Innsynsutvalgets side vil kunne skade forholdet til samarbeidende tjenester. Et eventuelt innsyn i opplysninger uten klart samtykke fra den aktuelle samarbeidende tjeneste, kan føre til at vedkommende tjeneste blir mer tilbakeholden med å gi Norge (POT) opplysninger i fremtiden.

Innsynsutvalget understreker at det etter dagens regler skal særdeles mye til for at utvalget vil gå imot en uttalelse fra den aktuelle utenlandske tjeneste. Etter departementets vurdering vil derfor en lovendring som foreslått ikke medføre et vesentlig reelt skår i innsynsretten.

Lovforslaget vil ikke medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Astrid Marie Nistad, Jan Petter Rasmussen og Ane Sofie Tømmerås, fra Kristelig Folkeparti, Finn Kristian Marthinsen og Åse Wisløff Nilssen, fra Høyre, lederen Kristin Krohn Devold og Magnhild Afseth Olrud, fra Fremskrittspartiet, Jan Simonsen, fra Senterpartiet, Tor Nymo, og representanten Jørn L. Stang, støtter departementets forslag til presisering av lovteksten, og vil sterkt understreke at samarbeidet med andre tjenester er av en så vital betydning for overvåkingstjenesten at det ikke må gjøres noe som kan røkke ved det gode samarbeidet som i dag eksisterer.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og rå Odels-tinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endring i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) - unntak fra innsynsrett

I

I midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

§ 2 Unntak fra innsynsretten

Det skal ikke gis innsyn i et dokument eller en opplysning i et dokument når slikt innsyn kan skade forholdet til fremmed stat eller når sikkerhetsmessige

eller personvernmessige hensyn tilsier at det gjøres unntak fra innsynsretten. Innsyn skal alltid nektes hvis slikt innsyn vil gi kjennskap til kilder eller navn på tjenestemenn i overvåkingspolitiet, navn på dommere i telefonkontrollsaker, kan skade forholdet til samarbeidende tjenester eller for øvrig gi kjennskap til overvåkingspolitiets lovlige metoder på en måte som kan hindre gjennomføringen av overvåkingstjenestens oppgaver. *Behandlingsorganet skal innhente skriftlig samtykke fra vedkommende utenlandske samarbeidende tjeneste før det gis innsyn i et dokument eller en opplysning i et dokument som er gitt av denne.*

Det skal gis delvis innsyn i et dokument hvis det kan gis på en slik måte at opplysninger av den ovennevnte art skjermes fra innsyn. Dette gjelder likevel ikke når den del det kan gis innsyn i, gir et åpenbart misvisende bilde av dokumentet eller registreringens innhold.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i justiskomiteen, den 8. mai 2001

Kristin Krohn Devold

leder

Jan Simonsen

ordfører og sekretær